

PÄÄTÖS YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI ANNETTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

**Kaivospiirin haltija tai
kaivosyhtiö**

**Agnico Eagle Finland Oy
y-tunnus: 2311020-2
Pokantie 541
99250 Kiistala**

**Kaivospiiri
Sijainti**

Suurikuusikko (KaivNro 5965)
Kittilä (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa Agnico Eagle Finland Oy:lle seuraavat kaivospiiriä Suurikuusikko (KaivNro 5965) koskevat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset.

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Lupamääräykset

Lupamääräys 1

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 2

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 3

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltijan on asetettava 1 568 700 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut

Kaivoslain mukainen vakuuspäätös perustuu yhtiön jälkihoitotöistä laatimaan kustannusarvioon ja se kattaa myös käynnissä olevan Suurikuusikon laajennuksen. Kaivosvakuudella katetaan seuraavaa:

Toiminnan päätyttyä avolouhoksesta ja maanalaisesta kaivoksesta poistetaan kaikki tarpeettomat rakenteet, kemikaalit, räjähdysaineet, sähkölaitteet, työkooneet ja jätteet. Jälkihoitovaiheen turvallisuuden kannalta hyödylliset rakenteet jätetään paikalleen. Avolouhoksen reunat luiskataan ja muotoillaan. Avolouhokseen johtavat ajoluiskat suljetaan lohkareilla ja avolouhos aidataan niiltä osin, kun se ei toiminnan aikana ollut aidattu.

Maanalaiseen kaivokseen johtavat vinotunnelit, ilmanvaihtokuilut ja kaivokseen johtavat tiet suljetaan ja näin estetään ulkopuolisten pääsy kaivostiloihin. Sortuma- ja painumavaaralliset alueet tullaan rajaamaan ja merkitsemään maastoon varoituskyltein varustetuilla aidoilla.

Alueen sisäiset tiestöt puretaan niiltä osin, kun niitä ei tarvita alueen jatkokäytössä tai jälkihoidon aikaisessa ympäristötarkkailussa. Kaivoksen sähkölinja jää joko paikalleen (jos alueelle on saatavissa muuta toimintaa) tai puretaan.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 6

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2024. Mikäli Suurikuusikon kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Perustelut

Kaivoslaki 62 §

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa www.tukes.fi/kaivosasiat sekä Kittilän kunnan ilmoitustaululla. Asiasta tiedotettiin Lapin Kansa -sanomalehdessä. Asia kuulutettiin 19.2.2014 ja on ollut nähtävillä 21.3.2014 saakka. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 21.3.2014.

Lausuntopyynnöt

Asiasta lähetettiin lausuntopyynnöt 19.2.2014 Kittilän kunnalle, Lapin ELY-keskukselle, Kuivasalmen paliskunnalle ja Lapin liitolle.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys

Kuulutuksen johdosta saadut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys on esitetty liitteessä 2.

Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen

Kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan kuuleminen (Kaivoslaki 621/2011) 42 §)

Tukes varasi kaivosoikeuden haltijalle tilaisuuden selityksen antamiseen lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin.

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn

Kaivosviranomainen toteaa annetuista lausunnoista seuraavaa:

Kittilän kunta

Kaivosviranomainen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 6.

Lapin ELY-keskus

Kaivosviranomainen viittaa tämän päätöksen lupamääräyksen 5 perusteluihin. Vakuudella katetaan kaivoslain mukaiset kaivosvakuutta koskevat toiminnot.

Kaivosviranomainen pyytää huomioimaan, että kaivoksen toiminta jatkuu tämän hetkisen tiedon mukaan yli 30 vuotta. Tämän johdosta esimerkiksi kaivospiirillä sijaitsevien rakennusten jatkokäyttöä on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida. Tämän johdosta kaivosviranomainen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 6.

Metsähallitus

Kaivosviranomainen toteaa, että sivukivialueiden metsittäminen kuuluu ympäristölupaviranomaisen toimivallan piiriin, samoin kuin pintavalutuskentät (mm. raja-arvopitoisuudet)

Lapin liitto

Kaivosviranomainen pyytää huomioimaan, että Kuivasalmen paliskunnalla ja kaivosyhtiöllä on sopimus porotaloudelle aiheutuvien haittojen vuosittaisesta korvaamisesta.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Agnico Eagle Finland Oy:lle, Kittilän kunnalle, Metsähallitukselle, Lapin ELY-keskukselle, Lapin liitolle, Kuivasalmen paliskunnalle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Kittilän kunnan ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Lapin Kansa -sanomalehdessä.

Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 475 € + 10 * 95 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun kaivosyhtiölle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 3 esitetystä valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Hallintolainkäyttölaki (586/1996)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

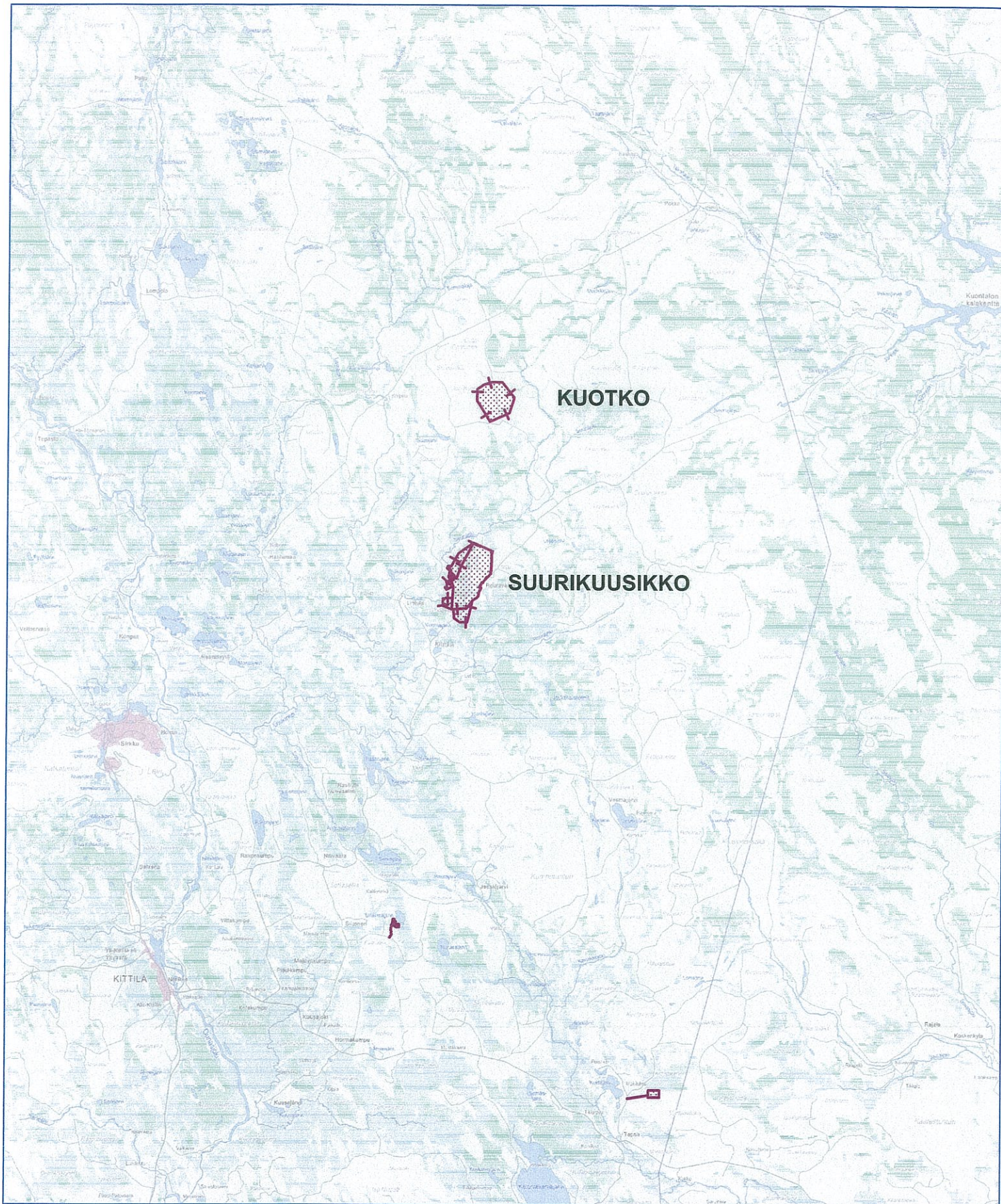
Päivi Rantakoski
Johtaja, laitos- ja kaivosvalvonta

Ossi Leinonen
Ylitarkastaja

LIITTEET	<ol style="list-style-type: none">1. Kaivospiirin kartta2. Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys3. Valitusosoitus4. Lista asianosaisista
JAKELU	Agnico Eagle Finland Oy Maanmittauslaitos
TIEDOKSI	Kittilän kunta Lapin ELY-keskus Lapin liitto Kuivasalmen paliskunta Metsähallitus Säteilyturvakeskus Asianosaiset

Kaivospiirin kartta

KUOTKO- JA SUURIKUUSIKKO -KAIVOSPIIRIT

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivos-
yhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys

Marttala Elina

Lähettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 24. maaliskuuta 2014 8:52
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Kittilän kunnan lausunto KaivNro 5965
Liitteet: KaivNro 5965 Khall 17.3.2014 § 92.rtf

Lähettäjä: Toivola-Huttunen Teija Kittilän kunta [<mailto:Teija.Toivola-Huttunen@kittila.fi>]

Lähetetty: 21. maaliskuuta 2014 14:59

Vastaanottaja: KaivosAsiat

Aihe: Kittilän kunnan lausunto KaivNro 5965

Lausunto Tukesille kuulemisasiakirjasta koskien Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määrittämisestä

Kittilän kunnanhallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan 17.3.2014 §:n 92 kohdalla, asiaa koskeva päätös liitetiedostona. Päätöksen karttaliite on saman kuin Tukesin lausuntopyyntöissä. joten sitä ei liitetä mukaan.

Toimeksi saaneena

Teija Toivola-Huttunen, toimistovirkailija

Kittilän kunta/Hallinto-osasto

Valtatie 15

99100 Kittilä

Puh. 0400 344 148

Fax. 016 642 259

s-posti: teija.toivola-huttunen@kittila.fi

Lausunto Tukesille kuulemisasiakirjasta koskien Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määrittämisestä

247/10.01.01/2011

Khall § 92

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Kittilän kunnan lausuntoa koskien Agnico Eagle Finland Oy:n Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamista ja vakuuden määrittämisestä. Kaivoskivennäinen alueella on kulta. Suurikuusikko sijaitsee n. 4 km etäisyydellä Kiistalan kylästä pohjoiseen.

Kuuleminen perustuu kaivoslain (261/2011) 181 §:ään. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3 mom. ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Tukesin järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kaivosviranomaisen selvennys kuulemisen sisältöön ja sen perusteella annettaviin määräyksiin:

Kaivosviranomaisen tulee antamaan kaivoslain 52 §:ssä ja 125 §:ssä mainittuihin kohtiin määräykset huomioiden erityisesti kaivospiirimääräyksessä tai kaivoskirjassa annetut lupamääräykset, ympäristölupamääräykset sekä ympäristövakuuden sisällön. Määräyksiin vaikuttavat lisäksi kaivosyhtiön esittämät perustelut, kaivospiirillä vallitseva tilanne (kaivoksen elinkaaren vaihe) ja kuulemismenettelyn tuomat lisätiedot.

Annettaville määräyksille sekä vakuuden suuruudelle ja lajille asetetaan tarkistusväli. Vakuuden suuruutta voidaan tarkistaa portaittain suhteessa kaivoksen elinkaaren vaiheeseen.

Kaivosviranomaisen pyytää huomioimaan kaivoslain 62 §:n mukaisesta lupamääräysten tarkistusvälistä seuraavaa:

Monilla kaivospiireillä ei ole aloitettu varsinaista kaivostoimintaa eikä kaivostoiminnan valmistavia töitä. Tämä saattaa joidenkin kaivospiirien osalta tarkoittaa käytännössä sitä, että kaivospiirille asetetaan uusi ajankohta määräysten antamiseen tai vakuuden lajin ja suuruuden asettamiseen. Esimerkiksi yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset sekä vakuuden laji ja suuruus annetaan ennen kaivoksen rakentamistöiden aloittamista ja/tai ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista.

Kaivosviranomaisen pyytää huomioimaan, että joillakin erityisellä poronhoitoalueella toimivien kaivospiirien haltijoilla voi olla kaivosyhtiön

ja paikallisen paliskunnan välinen keskinäinen sopimus poronhoidolle aiheutuvien haittojen korvaamisesta. Tällöin ei välttämättä anneta erikseen määräyksiä kaivosviranomaisen toimesta poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella.

Suurikuusikon kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivostyö alkanut. Alueella on rikastamo ja rikastushiekka-alue. Toiminnalla on voimassa oleva ympäristölupa ja kaivoksen laajentamista sekä ympäristö- ja vesitalouslupan tarkistamista koskeva lupapäätös nro 72/2013/1 on annettu 26.6.2013, mutta se ei valitusten vuoksi vielä ole lainvoimainen. Ympäristö- ja vesiluvassa on annettu mm. yleisiä määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi, määräykset vedenottamisesta, päästöistä vesiin ja ilmaan, melusta ja tärinästä, jätealueista, häiriötilanteista, energiatehokkuudesta sekä alueiden sulkemisesta ja toiminnan lopettamisesta. Lisäksi on annettu määräykset tarkkailusta ja raportoinnista sekä kalatalousvelvoitteesta ja -maksusta.

Kaivosyhtiö esittää yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta ja vakuudesta seuraavaa:

Kaivostoiminnalla ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia kaivoksen toimiessa ympäristöluvan mukaisesti. Suurikuusikon alueella avolouhinta on päättynyt vuonna 2012 ja louhinta on jatkunut maanalaisena. Kaivospiirin eteläosassa sijaitsevat, mahdollisesti käyttöönotettavat, Ketolan ja Etelän avolouhokset ovat kooltaan pieniä. Sivukiveä pyritään hyödyntämään alueen rakenteissa ja rikastushiekkaa käytetään ns. pastatäyttönä maanalaisten tilojen jälkitäyttöön. Kaivostoiminnan vaikutus ilman laatuun sekä vesistövaikutukset on arvioitu vähäisiksi. Kaivospiirin alueella ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita. Pohjaveden laatua tarkkaillaan pohjavesiputkista ja lähialueen talousvesikaivoista. Kaivovedet ovat olleet talousveden laatuvaatimusten ja -suositusten mukaisia, lukuun ottamatta yksittäisiä rauta-, mangaani- ja sameuspitoisuuksien ylityksiä. Kalastukselle ja kalataloudelle aiheutuvien haittojen korvaamisesta on sovittu kaivosyhtiön ja Kiistalan osakaskunnan kesken. Suurikuusikon kaivospiirin alue on Tunturi-Lapin maakuntakaavassa osoitettu kaivosalueeksi. Kaivoksen toiminta ei laajennuksenkaan jälkeen vaikuta kulttuurihistoriallisiin arvoihin tai arvokohteisiin, rakennettuun ympäristöön, asutukseen tai loma-asutukseen muuten kuin lisääntyvän liikenteen osalta. Liikenteen lisääntyminen kuormittaa heikkokuntoista tiestöä ja lisää onnettomuus- ja porokolaririskejä. Toiminnan sosiaaliset haittavaikutukset ovat pääsääntöisesti seurausta luontoon ja ympäristöön kohdistuvista heikennyksistä ja painottuvat hankkeen lähialueelle. Lähialueen ulkopuolella korostuvat kaivostoiminnan sosioekonomiset hyödyt ja laajennushanke koetaan pääasiassa positiiviseksi.

Kittilän kaivoksen alue kuuluu Kuivasalmen paliskunnan alueeseen. Suurimpia haittoja ovat olleet muutokset porojen luontaisiin kulkureitteihin sekä lisääntyneet porokolarit. Kaivoksen toiminnan vaikutusta porotalouteen on tarkasteltu porotalous selvityksessä. Kaivosyhtiöllä

on sopimus Kuivasalmen paliskunnan kanssa suorien ja epäsuorien haittojen vuotuisesta korvaamisesta.

Vakuus ja toiminnan lopettaminen:

Kaivosyhtiö ehdottaa vakuuden suuruudeksi 1 568 700 euroa. Kaivoslain mukainen vakuusesitys perustuu yhtiön jälkihoitotöistä laatimaan kustannusarvioon ja se kattaa myös käynnissä olevan Suurikuusikon laajennuksen.

Toiminnan päätyttyä avolouhoksesta ja maanalaisesta kaivoksesta poistetaan kaikki tarpeettomat rakenteet, kemikaalit, räjähdysaineet, sähkölaitteet, työkoneet ja jätteet. Jälkihoitovaiheen turvallisuuden kannalta hyödylliset rakenteet jätetään paikalleen. Avolouhoksen reunat luiskataan ja muotoillaan. Avolouhokseen johtavat ajoluiskat suljetaan lohkarilla ja avolouhos aidataan niiltä osin, kun se ei toiminnan aikana ollut aidattu. Maanalaiseen kaivokseen johtavat vino-tunnelit, ilmanvaihtokuilut ja kaivokseen johtavat tiet suljetaan ja näin estetään ulkopuolisten pääsy kaivostiloihin. Sortuma- ja painuma-vaaralliset alueet tullaan rajaamaan ja merkitsemään maastoon varoituskyltein varustetuilla aidoilla. Alueen sisäiset tiestöt puretaan niiltä osin, kun niitä ei tarvita alueen jatkokäytössä tai jälkihoidon aikaisessa ympäristötarkkailussa. Kaivoksen sähkölinja jää joko paikalleen (jos alueelle on saatavissa muuta toimintaa) tai puretaan.

Rikastamoalueelle pyritään ensisijaisesti löytämään soveltuvaa käyttöä, mutta sellaisen puuttuessa rakennukset ja kiinteästi asennetut laitteet tullaan toiminnan päätyttyä purkamaan ja hyödyntämään joko myymällä tai kierrättämällä. Rikastamoalueen maaperän laatu tullaan selvittämään ja tarvittaessa kunnostamaan.

Sivukivi- ja rikastushiekka-alueet jäävät kaivosalueelle ja ne muotoillaan ja peitetään lupamääräysten mukaisesti. Kaivannaisjätealueita (sivukivi- ja rikastushiekka-alueet) koskevasta vakuudesta on määrätty toiminnan ympäristöluvassa. Lisäksi ympäristöluvassa on määrätty vakuudet jätealueilta muodostuvien suotovesien käsittelyjärjestelmän rakentamisen varmistamiseksi sekä vesien johtamisen, käsittelyn ja tarkkailun ylläpitämiseksi.

Kj:

Lausuntonaan Kittilän kunnanhallitus päättää esittää Agnico Eagle Finland Oy:n Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) kaivosluvas- sa annettavista yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määrittämisestä seuraavaa:

Kun määräyksiä annettaessa huomioidaan kaivostoiminnalla jo olemassa olevien lupien määräykset, pystytään välttämään ja rajoittamaan toiminnasta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia sekä varmistua ihmisten terveydestä ja yleisestä turvallisuudesta. Toiminnan mahdollisesti muuttuessa tai edelleen laajentuessa määräykset tulee

harkita uudelleen.

Kaivosluvan mukaisen vakuuden suuruutta harkittaessa tulee ottaa huomioon myös tilanne, jossa kaivoksen rakenteiden jatkohyödyntäminen ei ole mahdollista (ellei tätä mahdollisuutta ole kaivoksen Tukselle esittämässä kustannusarviossa jo huomioitu).

Päätös:

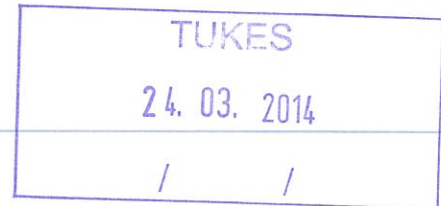
Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Liite 1 Suurikuusikon kaivospiirin kartta

Marttala Elina

Lähtettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 25. maaliskuuta 2014 8:03
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Lausunnot Tukesille
Liitteet: Suurkuusikko.pdf; Kuotko.pdf; Kutuvuoma.pdf; kutuvuoma_liite1.pdf; kutuvuoma_liite2.doc

Lähtettäjä: Kämäräinen Tiina [<mailto:tiina.kamarainen@ely-keskus.fi>]

Lähetetty: 24. maaliskuuta 2014 14:29

Vastaanottaja: KaivosAsiat

Kopio: Leinonen Ossi; Kaikkonen Maarit

Aihe: Lausunnot Tukesille

Lähetän oheisena Tukesin 20.2.2014 päivättyihin lausuntopyyntöihin liittyvät Lapin ELY-keskuksen lausunnot:

- Kutuvuoma, KaivNro 4843
- Suurkuusikko, KaivNro 5965
- Kuotko, Kaiv Nro K7835

terv.

Tiina Kämäräinen

Ympäristönsuojeluyksikön päällikkö

tiina.kamarainen@ely-keskus.fi

0295 037 407, vaihde 0295 037 000

Ympäristönsuojeluyksikkö

Lapin ELY-keskus, Hallituskatu 5 C, PL 8060, 96101 Rovaniemi

www.ely-keskus.fi/lappi

kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Tukesin lausuntopyyntö 19.2.2014, KaivNro 5965

KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMINEN JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMINEN, SUURKUUSIKKO (KaivNro 5965)

Pyydettyinä lausuntonaan Lapin ELY-keskus toteaa asiakohdassa mainitusta kuulemisasiakirjasta seuraavaa:

Kuulemisasiakirjoissa ja kaivosyhtiön selvityksessä (liite 3) viitataan PSAVI:n 26.6.2013 myöntämään ympäristölupaan, joka ei ole lainvoimainen. ELY-keskus huomauttaa, että tällä hetkellä toimintaa toteutetaan aiempien lainvoimaisten ympäristölupapäätösten ja niissä olevien määräysten mukaisesti.

Selvitys kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta ja muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista on suhteellisen yleisluonteinen, minkä vuoksi tässä ELY-keskuksen lausunnossa ei voi ottaa kantaa yksityiskohtaisesti kaivosluvassa tarvittavista lupamääräyksistä yleisten etujen turvaamiseksi eikä yhtiön esittämän vakuussumman riittävydestä. Selvityksessä ei ole kuvattu mitä kaikkia toimintoja alueella on varsinaisen kaivostoiminnan lisäksi. Vakuuden osalta ei käy ilmi, mitkä ovat olleet vakuuksien laskentaperusteet ja miten eri toimenpiteiden yksikköhinnat on määritetty. Lapin ELY-keskuksen mielestä lupamääräyksiä ja vakuuden tarkistamisen yhteydessä tulisivat esittää yksityiskohtaisemmat kuvaukset kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi ja rajoittamisesta sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamisesta. Myös vakuuden laskentaperusteet sekä muut kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ja lopettamisen jälkeiset toimenpiteet tulisi esittää tarkemmin.

Kaivoslain mukaan kaivostoiminnan harjoittajan tulee kaivostoiminnan päättymisen jälkeen saattaa kaivos- ja sen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehtia alueiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suorittaa kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet. Tarkemmin asiaa ei kuitenkaan ole kaivoslaissa määritelty. Esimerkkinä kaivosvakuudella

mahdollisesti katettavista lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteistä on mainittu mm. avolouhosten aitaaminen, tieyhteyksien sulkeminen, maanalaiseen kaivokseen pääsyn estäminen, ilmanvaihto- ja täyttönousujen täyttäminen, läjitysalueiden loiventaminen, rakennusten purkaminen, koneiden, laitteiden ja putkistojen purkaminen ja laitteiden poisto.

Suurkuusikon kaivoksen ympäristöluvassa on annettu määräykset kaivannaisjätteen jätealueita koskevista vakuuksista, jotka kattavat lähinnä sivukivien läjitysalueiden, rikastushiekka-alueiden, vesien johtamisen, käsittelyn ja tarkkailun järjestämisen ja ylläpitämisen tarpeellisen ajan toiminnan loppumisen jälkeen. Vakuus ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kata alueella mahdollisesti olevien pilaantuneiden maiden selvittämistä ja kunnostamista eikä kemikaalijätteiden ja muiden ongelmajätteiden asianmukaista käsittelyä. Lisäksi ympäristöluvan alueiden sulkemista ja toiminnan lopettamista koskevien määräysten mukaan toiminnan loputtua on alueilta poistettava kaikki ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat koneet ja laitteet, kemikaalit, polttoaineet ja jätteet lukuun ottamatta alueelle loppusijoitettuja jätteitä. Avolouhokset, maanalainen kaivos, jätteiden läjitysalueet ja pintavalutuskentät on saatettava yleisen ympäristöturvallisuuden edellyttämään kuntoon.

Suurkuusikon kaivosalueella varsinaisten avolouhosten ja kaivannaisjätteen jätealueiden lisäksi on maa-ainesten läjitysalueita sekä lukuisa määrä erilaisia kaivostoimintaan liittyviä rakennuksia ja rakennelmia. Näitä ovat rikastamorakennuksen kolme hallia, murskaamo, happilaitos, pastalaitos, muuntamo ja jäähdystornit, varavoimalaitos, nestekaasulämmistyslaitos, maanpäällinen polttoaineiden jakeluasema ja polttoainesäiliö, maanalainen polttoaineiden jakeluasema, vaarallisten nestemäisten kemikaalien varasto, kiinteä betoniasema, kalkkikiven käsittelylaitos, raitisilmanousut ja -poistot, varoaltaat (2 kpl) sekä vedenottoon liittyviä laitteita ja putkia.

Lapin ELY-keskus (aiemmin Lapin ympäristökeskus) on lausunut ympäristö lupa- ja kaivospiirimenettelyissä hankkeen vaikutuksista luonnonsuojeluarvoihin, ja kiinnittänyt huomiota suojeltavien lajien ja luontotyyppien sekä elinympäristöjen suotuisaan suojelutasoon. Tätä lausuntoa kirjoitettaessa uusia havaintoja luonnonsuojelulain mukaisista lajeista ja niiden esiintymistä ei ole ehditty tarkistaa ympäristöhallinnon tietojärjestelmästä. Tieto toimitetaan Tukesille viikolla 13, jos siihen on perustetta.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaivoslain 52 §:n ja 125 §:n määräyksiä annettaessa tulee ottaa huomioon kaivoksen nykyinen toiminta ja sen laajuus sekä toimintaa koskevissa ympäristöluvissa annetut määräykset. Asetettavan vakuuden suuruutta arvioitaessa tulee huomioida, että vakuuden tulee kattaa kaikkien em. esitettyjen rakenteiden ja rakennelmien poistamisen, purkamisessa syntyvien jätteiden asianmukaisen käsittelyn, koko alueen siistimisen ja

maisemoinnin tilanteissa, joissa toiminnanharjoittaja ei pysty muutoin niitä hoitamaan. Riittävän vakuuden avulla voidaan varmistaa asianmukaisten jälkihoitotoimenpiteiden toteutuminen ja alueen ennallistaminen tilanteissa, jossa toiminnanharjoittaja ei itse pysty vastaamaan velvoitteistaan. Vakuudet tulisi asettaa etupainotteisesti ja kattavasti niin, että niillä voidaan varmuudella tarvittaessa toteuttaa kaikki tarvittavat jälkihoitotoimenpiteet.

Johtaja

Timo Jokelainen

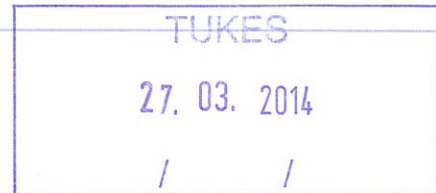
Ympäristönsuojeluyksikön päällikkö

Tiina Kämäräinen

Marttala Elina

Lähtettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 27. maaliskuuta 2014 10:54
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Metsähallituksen lausunto, Suurkuusikon kaivospiiri
Liitteet: MHn lausunto Suurkuusikon kaivospiiri KaivNro 5965 21032014.pdf

Lähtettäjä: Karvonen Lauri [<mailto:lauri.karvonen@metsa.fi>]
Lähetetty: 27. maaliskuuta 2014 10:11
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Kopio: Luukkonen Erkki
Aihe: Metsähallituksen lausunto, Suurkuusikon kaivospiiri

Ohessa Metsähallituksen lausunto koskien Suurkuusikon kaivospiiriä.

suunnittelupäällikkö, Lappi metsätalous

LAURI KARVONEN

Metsähallitus
PL 8016 (Ounasjoentie 6), 96101 Rovaniemi
puh +358 400 395 307
lauri.karvonen@metsa.fi

Edelläkävijä vihreillä markkinoilla

METSÄHALLITUS
Metsätalous Lappi
PL 8016
96101 Rovaniemi

LAUSUNTO

1 (3)

21.3.2014

MH 76/2013

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Viite: Tukesin kuulutus 19.2.2014

Asia: Suurikuusikon kaivospiiri, KaivNro 5965, yleisten ja yksityisten etujen turvaaminen ja vakuuksien määrääminen kaivosoikeuden haltijalle

Viitekohdassa mainittuun kuulutukseen Metsähallitus lausuu seuraavaa.

Kuulemisen sisältö, kaivoslaki 52.3 §

1. Kohta 4, poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoito-alueella

Kaivospiiri sijaitsee Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion maiden osalta poronhoitolain 2 §:ssä mainitulla erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella. Valtion maata edellä mainitulla alueella ei saa käyttää siten, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Poronhoitolain 53 §:n mukaan suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisten on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Kaivosviranomainen eli Tukes järjesti Kuivasalmen paliskunnan ja Paliskuntain yhdistyksen edustajien kanssa poronhoitolain 53 §:n mukaisen neuvottelun Kittilässä 16.1.2014. Paikalla oli myös kaivosyhtiön ja eri intressitahojen edustajia.

Kaivoksen toiminnan vaikutuksia porotalouden harjoittamiseen on tarkasteltu erillisessä koko kaivoksen toimintaa koskevassa porotalousselvityksessä YVA-menettelyn aikana. Lisäksi kaivosyhtiö on tehnyt sopimuksen Kuivasalmen paliskunnan kanssa kaivos-toiminnasta porotaloudelle aiheutuvien haittojen vuotuisesta korvaamisesta, kuten kaivosyhtiön Tukesille (liite 3/31.1.2014) tekemässä selvityksessä kerrotaan.

2. Kohta 6, kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista(kaivoslaki 621/2011, 108 §)

Kuulutusasiakirjan liitteessä 3 on kaivosyhtiön Tukesille tekemä selvitys, koskien yleisten ja yksityisten etujen turvaamista. Selvitys on annettu 31.1.2014.

Sivukivialueet

Edellä mainitun selvityksen kohdassa 6.2. ”Kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät ja lopettamisen jälkeiset velvollisuudet” todetaan sivukivialueista seuraavaa; ”Sivukiveä pyritään hyödyntämään kaivoksen toiminta-aikana niin paljon kuin mahdollista. Varastokasan lopullinen reunankaltevuus tulee olla sellainen, että jalankulku kasan alueella on mahdollista ilman kiipeilyä ja kivien vyörymisvaaraa. Kasvualustaksi kasan pinnalle levitetään lupaehtojen mukaisesti moreenia ja turvetta, jotka on otettu talteen kaivoksen rakennusvaiheen aikana avolouhoksen ja kaivoksen rakennuskohteiden alueilta.” Sivukivialueen jälkitöiden kuvauksessa ei ole mainintaa luiskien metsittämisestä ja metsittämisen onnistumisen tarkkailusta. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston lupapäätöksessä, koskien Kittilän kaivoksen toiminnan laajentamista ja ympäristö- ja vesitalousluvan tarkistamista (lupapäätös nro 72/2013/1), todetaan kohdassa ”Kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma/toiminnan lopettaminen ja jälkihoito (sivu 70), että ”luiskat metsitetään ja lakialue jätetään osin kivipintaiseksi, joka näkyy vain avolouhoksen suuntaan”. Lisäksi lupapäätöksen samassa kohdassa mainitaan, että ”kaivosalueen jälkihoidon edistymisen seurantaan sisältyy eroosion ja kasvittumisen onnistumisen tarkkailu”. Tarkkailusta on annettu yksityiskohtaiset määräykset.

Kuulutusasiakirjassa on esitetty vakuuden määrästä kaivosyhtiön ehdottama kokonaismäärä 1 568 700 euroa. Yhteissumman yksityiskohtaista sisältöä ei ole kerrottu. Näin ollen ei voi varmasti tietää, että onko vakuuden määrässä huomioitu edellä mainittu metsitysvelvollisuus ja sen onnistumisen seuranta. Mikäli tilanne ei ole näin, niin Metsähallituksen mielestä vakuussumma tulee korottaa, jotta edellä mainittujen töiden suorittaminen tulee varmistettua myös rahallisesti. Suurikuusikon sivukivialue kokonaisuudessaan ja osa Rouravaaran sivukivialueesta sijaitsevat Metsähallituksen hallinnassa olevalla valtion maalla.

Pintavalutuskentät

Kaivosyhtiön tekemästä jälkitöiden tarkastelusta puuttui pintavalutuskenttien mahdolliset jälkityöt. Pintavalutuskentät ovat tärkeä osa kaivoksen vesienkäsittelyjärjestelmää ja kenttien tarkoituksena on pidättää mahdollisimman hyvin prosessivesien sisältämiä jäämiä. Prosessivesien sisältämien aineiden pitoisuuksille on ympäristöluvan ehdoissa määritelty raja-arvot. Raja-arvoja on määritelty mm. nikkeliille, arsenille, antimonille, sulfaatille, epäorgaaniselle typelle, liukoiselle elohopealle ja liukoiselle kadmiumille.

Toimiessaan kentät sitovat prosessivesien sisältämiä jäämiä merkittäviä määriä, kun otetaan huomioon kaivoksen koko elinkaari. Näin ollen on syytä varata riittävä rahavakuus, jotta kentät voidaan kaivostoiminnan päättyessä saattaa yleisen turvallisuuden ja hyvän ympäristönsuojelun tason edellyttämään kuntoon. Pääosiltaan pintavalutuskentät sijoittuvat kaivospiirissä Metsähallituksen hallinnassa olevalle valtion maalle.

Suunnittelupäällikkö

Lauri Karvonen

Marttala Elina

Lähettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 17. maaliskuuta 2014 11:23
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Lapin liiton lausunnot eri kaivospiirejä koskeviin lausuntopyyntöihin.
Liitteet: Lausunto KaivNro 7835.pdf; Lausunto KaivNro 5965.pdf; Lausunto KaivNro 4843.pdf; Lausunto KaivNro 4689.pdf; Lausunto KaivNro 4338.pdf; Lausunto KaivNro 3858.pdf; Lausunto KaivNro 2763.pdf; Lausunto KaivNro 2508.pdf

Lähettäjä: Info Lapin liitto [<mailto:info@lapinliitto.fi>]
Lähetetty: 14. maaliskuuta 2014 15:10
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Kopio: Lönnström Riitta; Piisilä Juha
Aihe: Lapin liiton lausunnot eri kaivospiirejä koskeviin lausuntopyyntöihin.

Hei,
ohessa Lapin liiton lausunnot eri kaivospiirejä koskeviin lausuntopyyntöihin.

toimeksi saaneena
Pirjo Vaara
asianhallintasihteeri

.....
Lapin liitto / Lapplands förbund / Regional Council of Lapland
PL 8056, Hallituskatu 20 B
FI-96101 Rovaniemi
+358 40 359 1000
[info\(at\)lapinliitto.fi](mailto:info(at)lapinliitto.fi)
www.lapinliitto.fi

LAPIN LIITTO

LAUSUNTO

14.3.2014

37/10.00.00/2014

TUKES
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 19.2.2014 (KaivNro 5965)

Lausunto kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määrittämisestä, Suurikuusikon kaivospiiri

Suurikuusikon kaivosalue on osoitettu Tunturi-Lapin maakuntakaavassa kaivosalueena (EK 1906). Ympäristöministeriö on vahvistanut maakuntakaavan 23.6.2010. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi kaavasta tehdyt valitukset 16.5.2012, jolloin kaava tuli lainvoimaiseksi. EK -merkinnällä osoitetaan alueita, joilla on todettu, arvioitu tai inventoitu sellaisia malmi- ja mineraaliesiintymiä, että kaivostoiminta on todennäköistä. Alueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alueet sisältävät myös kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset rikastuslaitokset, läjitys- ja rikastushiekka-alueet sekä liikenneväylät ja -alueet.

Koko maakuntakaava-aluetta koskevista suunnittelumääräyksistä seuraavat tulisi huomioida kaivostoiminnan suunnittelussa;

Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.

Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Kaivoshankkeen alue sijaitsee erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulla alueella. Kaavamääräyksen mukaan alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Suurikuusikon kaivosalue on maakuntakaavan mukainen ja näin ollen edistää maakuntakaavan toteuttamista.

LAPIN LIITTO

Mika Riipi
maakuntajohtaja

Riitta Lönnström
suunnittelujohtaja

	Asiakirjan nimi Tukes/Vastine kuulemisessa annettuihin lausuntoihin koskien Suurikuusikon kaivospiiriä (KaivNro 5965) ja Kuotkon kaivospiiriä (KaivNro K7835)		
	Luokka	Pvm. / Versio 08.06.2014	Sivu 1
	Laatija(t)	Hyväksyjä Tuomo Tuohino	

16. 06. 2014

TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTO

Ossi Leinonen
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Asia Vastine kuulemisessa annettuihin lausuntoihin koskien Suurikuusikon kaivospiiriä (KaivNro 5965) ja Kuotkon kaivospiiriä (KaivNro K7835) liittyen Vastinepyyntöön / Tukes / Ossi Leinonen 29.4.2014, Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antaminen ja vakuuden määrääminen (kaivoslaki 621/2011 40§).

Vastineen antaja

Agnico Eagle Finland Oy
Kittilän kaivos
Pokantie 541
99250 Kiistala

	Asiakirjan nimi Tukes/Vastine kuulemisessa annettuihin lausuntoihin koskien Suurikuusikon kaivospiiriä (KaivNro 5965) ja Kuotkon kaivospiiriä (KaivNro K7835)		
	Luokka	Pvm. / Versio 08.06.2014	Sivu 2
	Laatija(t)	Hyväksyjä Tuomo Tuohino	

VASTINE

- 1) Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) osalta kaivosyhtiö katsoo, että se on tehnyt laskelmat kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuuden määrästä ja että nykyinen vakuuslaskelma sisältää kaikki kaivostoiminnot Suurikuusikon kaivospiirin alueella.
- 2) Kuotkon kaivospiirin (KaivNro K7835) osalta kaivosyhtiöllä ei ole kommentoitavaa.

10. päivänä kesäkuuta 2014

AGNICO EAGLE FINLAND OY

Tuomo Tuohino
Kaivoksen johtaja

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 24.7.2014.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: Puhelin: 029 56 42800

Faksi: Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.